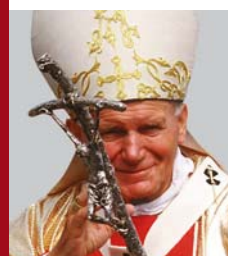
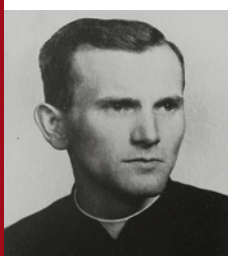
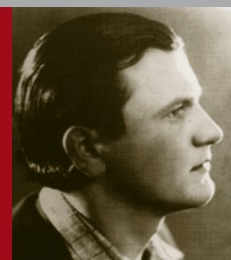
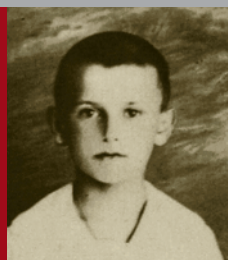

SZLAK
KAROLA
WOJTYŁY

WADOWICE

Szlak Karola Wojtyły Karol Wojtyła's Foot Trail

1

Dom Rodzinny Jana Pawła II

John Paul II's Family House

Pieszy Szlak Karola Wojtyły po Wadowicach został wytyczony w 2005 r. Trasa szlaku łączy 11 miejsc, związanych z dzieciństwem i młodością Karola Wojtyły, późniejszego papieża Jana Pawła II. Każde miejsce oznaczone jest tablicą z archiwalnym zdjęciem obiektu i opisem historycznym w trzech wersjach językowych – polskim, angielskim i włoskim. Obiekty znajdujące się na szlaku wspominał Ojciec Święty podczas sentymentalnego spotkania z wadowiczankami na wadowickim rynku. *Myślę i sercem wracam nie tylko do domu, w którym się urodziłem, obok kościoła, ale również do szkoły podstawowej, tu w rynku i z kolei do gimnazjum wadowickiego im. Marcina Wadowity, do którego uczęszczałem...*

Karol Wojtyła's Foot Trail in Wadowice was set out in 2005. The route of the trail connects 11 places related to the childhood and youth of Karol Wojtyła – the future Pope John Paul II. Each place is marked with a signboard with an archival photograph of the given object and its history in three language versions – Polish, English, and Italian. The facilities on the trail were mentioned by the Holy Father during the sentimental meeting with citizens of Wadowice on the city market square. *My thoughts and my heart return not only to the house where I was born, right by the church, but also to the primary school, here on this market, and to Marcin Wadowita Middle School which I attended...*

DOM RODZINNY JANA PAWŁA II

A kiedy patrzyłem przez okno widziałem na murze kościelnym zegar słoneczny i napis: «Czas ucieka, wieczność czeka».

Dom, w którym 18 maja 1920 r. urodził się Karol Wojtyła i spędził w nim dzieciństwo i młodość. W latach 1919 – 1938 rodzina Wojtyłów zajmowała na piętrze dwa pokoje z kuchnią. Obecnie w budynku mieści się Muzeum – Dom Rodzinny Jana Pawła II. Planowana jest przebudowa domu i nowa aranżacja ekspozycji muzealnej. Na czas remontu eksponaty z Domu Rodzinnego będą prezentowane na specjalnie przygotowanej wystawie w położonym obok Domu Katolickim.

JOHN PAUL II'S FAMILY HOUSE

And when I was looking out of the window, I could see on the church walls the sun dial and the inscription: «Czas ucieka, wieczność czeka» – 'Time escapes, eternity awaits'.

The house where Karol Wojtyła came to the world on 18th May 1920 and spent his childhood and youth. Between 1919 – 1938 the Wojtyła family occupied two rooms with a kitchen on the first floor. Currently the building houses the Museum – Family House of John Paul II. The house is to be reconstructed and new arrangement of the museum exposition is envisaged. For the time of the refurbishment, the pieces from the Family House will be displayed on a special exhibition at the Catholic House which is located next to the Museum.

Worth seeing:

- souvenirs from Karol Wojtyła's childhood
- original school documents
- gifts donated by the Holy Father

Warto zobaczyć:

- pamiątki z dzieciństwa Karola Wojtyły
- oryginalne dokumenty szkolne
- dary ofiarowane przez Ojca Świętego

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Godziny otwarcia / Opening hours:

Poniedziałki nieczynne / Closed on Mondays
Okres zimowy (X – IV) / Low season (October through April): 9:00 – 12:00, 13:00 – 16:00
Okres letni (V – IX) / High season (May through September): 9:00 – 13:00, 14:00 – 18:00

Bilety / Tickets:

Wstęp wolny – wolne datki
Admission free – donations

Kontakt / Contact:

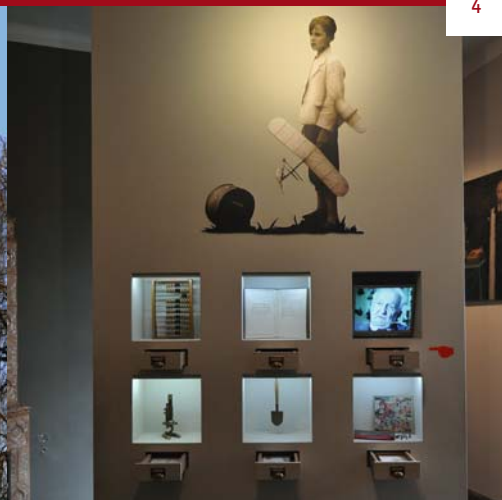
Dom Rodzinny Jana Pawła II
ul. Kościelna 7
34-100 Wadowice
+48 33 823 26 62
e-mail: dom.rodzinny.jana.pawla.2@neostrada.pl
www.domrodzinnyjanapawla.pl

2

Muzeum Miejskie

The Municipal Museum

MUZEUM MIEJSKIE / DAWNA MLECZARNIA

*Miasto mojego dzieciństwa, dom rodzinny, kościół mojego chrztu świętego...
W każdym razie tu w tym mieście Wadowicach wszystko się zaczęło. I życie się zaczęło, i szkoła się zaczęła, i studia się zaczęły, i teatr się zaczął, i kapłaństwo się zaczęło.*

Jeden z najstarszych murowanych domów w mieście (wzniesiony ok. 1800–1820 r.), piętrowy, o cechach klasycystycznych. Obecnie na parterze w dawnej jadłodajni, gdzie po śmierci matki stołował się Karol Wojtyła wraz z ojcem, mieści się biuro Informacji Turystycznej, a na piętrze Muzeum Miejskie prezentujące wystawy związane z osobą Ojca Świętego.

Warto zobaczyć:

- wystawę „Wadowice Karola Wojtyły”

THE MUNICIPAL MUSEUM / FORMER CREAMERY

City of my childhood, family house, the church where I was baptised... Anyway, this was in this very city – Wadowice – where everything started. Life started, and school started, and studies started, theatre, and priesthood.

One of the oldest brick houses in the city (built ca. 1800–1820), one-storey building in the Classical style. Currently, on the ground floor, in the former eatery, where Karol Wojtyła and his father boarded after death of the Pope's mother, there is a Tourist Information Office, and on the floor the Municipal Museum displays exhibitions related to the Holy Father.

Worth seeing:

- exhibition ‘Karol Wojtyła's Wadowice’

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Godziny otwarcia / Opening hours:

Okres zimowy (XI – III) / Low season
(November through March):
pon. – pt. / Monday through Friday: 9.00 – 16.00
sob. / Saturday: 10.00 – 16.00
nd. nieczynne / closed on Sunday
Okres letni (IV – X) / High season
(April through October):
pon. – pt. / Monday through Friday: 9.00 – 17.00
sob – nd. / Saturday and Sunday: 10.00 – 16.00

Bilety / Tickets:

5 zł normalny / normal, 3 zł ulgowy/ reduced,
3 zł grupowy/ group ticket,
10 zł rodzinny / family ticket

Kontakt / Contact:

Muzeum Miejskie
ul. Kościelna 4
34-100 Wadowice
+48 33 873 81 00
e-mail: muzeum@muzeum.wadowice.pl
www.muzeum.wadowice.pl

Bazylika Mniejsza

Minor Basilica

BAZYLICA MNIEJSZA pw. OFIAROWANIA NAJŚWIĘTSZEJ MARIII PANNY

Tu dziękowałem Bogu za dar kapłaństwa i — już jako arcybiskup krakowski — tu przeżywałem swój srebrny jubileusz kapłański.

Tutaj Karol Wojtyła przyjął chrzest oraz przystąpił do I Komunii Świętej. Podczas swych pielgrzymek do Wadowic trzykrotnie odwiedził swój parafialny kościół. W roku 1999 ukoronował obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

Warto zobaczyć:

- papieską chrzcielnicę
- kaplicę z obrazem Matki Bożej Nieustającej Pomocy
- relikwie Św. Ojca Pio, Maksymiliana Kolbego i Szymona z Lipnicy
- kaplicę Sługi Bożego Jana Pawła II
- jedyną w Polsce polichromię z motywami nauczania Jana Pawła II
- pomnik Jana Pawła II przed Bazyliką

MINOR BASILICA OF THE PRESENTATION OF THE BLESSED VIRGIN MARY

Here I thanked God for the gift of priesthood and - already as the Archbishop of Kraków — I celebrated my Silver Jubilee of Priesthood.

Here Karol Wojtyła was baptised and accepted the First Communion. During his pilgrimages to Wadowice, he visited his parish church three times. In 1999, he crowned the picture of Our Mother of Perpetual Help.

Worth seeing:

- the papal baptismal font
- the chapel with the picture of Our Mother of Perpetual Help
- the relics of Father Pio, Maksymilian Kolbe and Szymon from Lipnica
- the chapel of God's Servant, John Paul II
- the only polychromy in Poland with the motives inspired by John Paul II's teachings
- the monument of John Paul II in front of the Basilica

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Msze święte / Masses:

W dni powszednie / Mondays through Fridays:

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 12.00, 18.00

W niedziele i święta / Sundays and holidays:

6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.15, 18.00,

(19.00 maj – wrzesień / May through September)

Bilety / Tickets:

Wstęp wolny – wolne datki

Admission free – donations

Kontakt / Contact:

Bazylika Ofiarowania
Najświętszej Marii Panny
Plac Jana Pawła II 1
34-100 Wadowice
+48 33 873 20 96
e-mail: wadbazyl@wp.pl
www.bazylika.wadowice.pl

Urząd Miejski The Municipal Council

URZĄD MIEJSKI / DAWNA SZKOŁA MĘSKA

Kiedy patrzę na ten rynek, to prawie każdy szczegół łączy się tu dla mnie ze wspomnieniem najwcześniejszego okresu życia.

W okresie międzywojennym była tu siedziba władz miejskich oraz Szkoła Powszechna Męska, do której w latach 1926 – 1930 uczęszczał Karol Wojtyła, co upamiętnia wmurowana w ścianę budynku tablica.

Obecnie budynek Magistratu jest zgodnie z tradycją, siedzibą władz samorządowych Gminy Wadowice – Burmistrza i Rady Miejskiej.

THE MUNICIPAL COUNCIL / GENERAL SCHOOL FOR MEN

When I look at this market square, almost every detail here is connected with a memory of the earliest period of my life.

In the inter-war period, this was the seat of the municipal authorities and the Common School for Boys which Karol Wojtyła attended in the period 1926 – 1930, which is commemorated by a plaque embedded in the building wall. Currently, the building of the Magistrate is, in accordance with the tradition, the seat of the local authorities of Wadowice Commune – the Mayor and the Town Council.

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Godziny urzędowania / Opening hours:

pn. – pt. / Monday through Friday: 7.30 – 15.00

Kontakt / Contact:

Urząd Miejski w Wadowicach
Plac Jana Pawła II 23
34-100 Wadowice
+48 33 873 18 11
e-mail: um@wadowice.pl
www.wadowice.pl

Dawna Cukiernia Karola Hagenhubera

Former Karol Hagenhuber's Cake shop

5

DAWNA CUKIERNIA KAROLA HAGENHUBERA

A tam była cukiernia. Po maturze chodziliśmy na kremówki. Że myśmy to wszystko wytrzymali, te kremówki po maturze.

Cukiernię założył Józef Lisko znany wadowicki cukiernik. Rodzina założyciela wydierżawiła ją wiedeńskiemu cukiernikowi, Karolowi Hagenhuberowi. Był to jeden z najbardziej eleganckich lokali w mieście, często odwiedzany przez inteligencję i oficerów stacjonującego w Wadowicach 12 pułku piechoty. To tutaj kolejne roczniki absolwentów wadowickiego Gimnazjum po zakończeniu egzaminów maturalnych rozgrywały konkursy-zakłady, polegające na rywalizacji w yjedzeniu jak największej liczby kremówek. Lokal przestał funkcjonować w 1945 roku, a wspomniane przez Ojca Świętego kremówki można dziś kupić we wszystkich wadowickich cukierniach.

Warto zobaczyć:

- Festiwal „Sam Smak” promujący lokalne kulinarne smakołyki.

FORMER KAROL HAGENHUBER'S CAKE SHOP

And this is where the confectionery used to be. After matura [high school final exam] we would go there to eat some cream-cakes. I still wonder that we handled it all, all these cream-cakes after matura.

The confectionery was established by Józef Lisko, a well-known confectioner from Wadowice. The family of the founder rented it to a confectioner from Vienna, Karol Hagenhuber. This was one of the most elegant places in the city, often visited by members of intelligentsia and officers of the 12th Pedestrian Regiment stationing in Wadowice. It is here where the subsequent graduates of Wadowice Middle School organised competitions and placed their bets on who eats most cream-cakes after the end of matura examinations. The place closed down in 1945, and today one can get the cream-cakes mentioned by the Holy Father in all confectioneries in Wadowice.

Worth seeing:

- Festival 'Sam Smak', which promotes local delicacies

PRAKTYCZNE INFORMACJE

USEFUL INFORMATION

Obecnie w miejscu dawnej cukierni znajduje się bank.
The building of the former cake shop now houses a bank.

Tradycją Wadowic jest czerwcowy festiwal „Sam Smak” promujący lokalne kulinarne smakołyki.
One of Wadowice's traditional features is the June festival 'Sam Smak', which promotes local delicacies.

Adres / Address:

Plac Jana Pawła II 15

Gimnazjum im. Marcina Wadowity

Marcin Wadowita Secondary School

6

BUDYNEK GIMNAZJUM IM. MARCINA WADOWITY / OBECNIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Pamiętam, że to stare i zasłużone wadowickie gimnazjum, jedno z najstarszych w rejonie Polski, obchodziło swoje stulecie w roku tysiąclecia chrztu Polski.

Gimnazjum w Wadowicach powstało w 1866 r. jako niższe gimnazjum humanistyczne, a od 1870 r. funkcjonowało jako wyższe gimnazjum realne. W latach 1930–1938 uczniem Gimnazjum był Karol Wojtyła, przyszły Ojciec Święty Jan Paweł II.

Przedwojenne gimnazjum, a obecne Liceum Ogólnokształcące noszące imię pierwszego znanego w świecie wadowiczanina, Marcina Wadowity, doktora teologii i filozofii, dziekana Akademii Krakowskiej, ukończyło także wielu wybitnych wychowanków duchownych, wojskowych, ludzi nauki i kultury. W 1880 r. ukończył ją Józef Biba-Bilczewski, doktor teologii, późniejszy arcybiskup lwowski, beatyfikowany w 2001 r. przez Jana Pawła II a kanonizowany 23 października 2005 r. przez Benedykta XVI. Uczniem Gimnazjum był także błogosławiony o. Alfons Mazurek, beatyfikowany w czerwcu 2002 r. oraz znany poeta Emil Zegadłowicz.

MARCIN WADOWITA SECONDARY SCHOOL / CURRENTLY THE GRAMMAR SCHOOL

I remember that this old and prominent Middle School, one of the oldest in this area of Poland, celebrated the centenary on the millennium of Poland's Baptism.

The Middle School in Wadowice was established in 1866 as a humanistic middle school of lower degree, and since 1870 it had been a school of higher degree. In the period of 1930–1938, Karol Wojtyła, the future Holy Father John Paul II, was a student of the Middle School. The pre-war Middle School, and the present High School named after the first famous citizen of Wadowice, Marcin Wadowita, a doctor of theology and philosophy, a dean at Akademia Krakowska, was also attended by many outstanding priests, military men, scientists and contributors to culture. Józef Biba-Bilczewski, a doctor of theology, the later Archbishop of Lviv, beatified in 2001 by John Paul II and canonized on 23rd October 2005 by the Holy Father Benedict XVI, graduated from the school in 1880. Another prominent students of Wadowice Middle School were Blessed Alfons Mazurek, beatified in June 2002, and a famous poet, Emil Zegadłowicz.

Worth seeing:

- commemoration plaques embedded in front of the entrance
- the monument of Emil Zegadłowicz next to the building.

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Kontakt / Contact:

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. M. Wadowity w Wadowicach
ul. Mickiewicza 16
34-100 Wadowice
+48 33 823 41 44
sekretariat@lo-wadowice.set.pl
www.zsowadowice.to.pl

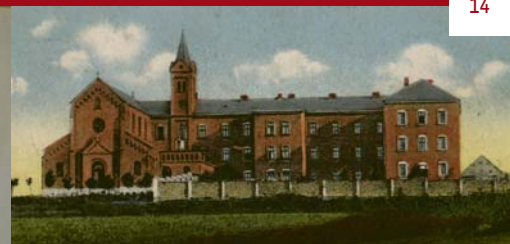
Warto zobaczyć:

- pamiątkowe tablice wmurowane przed wejściem
- pomnik Emila Zegadłowicza obok budynku

7

Sanktuarium św. Józefa St. Joseph's Sanctuary

SANKTUARIUM ŚW. JÓZEFA I KLASZTOR OJCÓW KARMELITÓW BOSYCH

W sposób szczególny pragnę pozdrowić ojców Karmelitów Bosych z wadowickiej Górk. Sam wyniosłem z tego miejsca wiele łask, za które dziś Bogu dziękuję. A szkaplerz do dzisiaj noszę, tak jak go przyjąłem u Karmelitów na Górcie, mając kilkanaście lat.

Karmelici przybyli do Wadowic w 1892 r. a w latach 1897 – 1899 wzniesiono na tzw. Górcie kościół i klasztor. Budowniczym klasztoru i kilkakrotnym przeorem wadowickiej wspólnoty był św. Rafał Kalinowski. Kościół pod wezwaniem św. Józefa to trzynawowa świątynia w stylu neoromańskim. Ołtarz główny wykonano w Tyrolu. W tej świątyni z rąk ojca Sebastiana – Karol Wojtyła po swej Pierwszej Komunii Świętej przyjął Szkaplerz, który zgodnie z wolą Jana Pawła II powrócił na wadowicki Karmel w listopadzie 2005 r. i jest umieszczony w specjalnym relikwiarzu obok ołtarza z relikwiami bł. Alfonsa Mazurka. Od 2004 roku kościół Karmelitów nosi tytuł Sanktuarium Św. Józefa.

Warto zobaczyć:

- celę św. Rafała Kalinowskiego
- szkaplerz Jana Pawła II
- relikwie bł. Alfonsa Mazurka
- pomniki św. Józefa i św. Rafała Kalinowskiego przed budynkiem

ST. JOSEPH'S SANCTUARY AND MONASTERY OF THE DISCALCED CARMELITES

I would like to particularly greet the Barefoot Carmelites from Górk. I was personally bestowed by this place with enormous grace for which I am thankful to God today. And the scapular that I have worn up to the present was given to me by the Carmelites on Górk when I was a teenager.

Carmelites arrived to Wadowice in 1892, and between 1897–1899 their church and monastery were erected on the so-called Górk. St. Rafał Kalinowski erected the monastery and served several times as the abbot of the Wadowice community. St. Joseph's church is a three-nave sanctuary in the Neo-Roman style. The main altar was made in Tyrol. Here Karol Wojtyła after his First Holy Communion received from the hands of father Sebastian the scapular that, in accordance with John Paul II's will, was returned to Wadowice Karmel in November 2005, and is placed in a special reliquary next to the altar with the relics of blessed Alfons Mazurek. Since 2004, the Carmelitan church has been known as St. Joseph's Sanctuary.

Worth seeing:

- the cell of St. Rafał Kalinowski
- John Paul II's scapular
- the relics of blessed Alfons Mazurek
- the monuments of St. Joseph and St. Rafał Kalinowski in front of the building

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Msze święte / Masses:

W dni powszednie / Mondays through Fridays:
6.00, 7.00, 8.00, 18.00

W niedziele i święta / Sundays and
holidays: 8.00, 9.15, 10.30, 11.45, 17.00, (18.00
maj – wrzesień / May through September)

Bilety / Tickets:

Wstęp wolny – wolne datki
Admission free – donations

Kontakt / Contact:

Sanktuarium Św. Józefa
ul. Karmelicka 22
34-100 Wadowice
+48 33 873 21 87
e-mail: swjosef@poczta.fm
www.swjosef.pl

8

Kościół św. Piotra Apostoła

St Peter The Apostle's Church

KOŚCIÓŁ ŚW. PIOTRA APOSTOŁA

Wdzięczny jestem Bogu za to, że mogłem w Wadowicach konsekrować nową świątynię pod wezwaniem św. Piotra.

Świątynia zbudowana w latach 1986–1991 jako wotum wdzięczności Bogu za wybór Karola Wojtyły na stolicę apostołską i cudowne ocalenie Go z zamachu na Placu Św. Piotra w 1981 r. Wmurowania kamienia węgielnego pod świątynię dokonał także Metropolita Krakowski ks. Kardynał Franciszek Macharski w 1988 r., w dziesięciolecie pontyfikatu Jana Pawła II. Kamień węgielny pochodzi z fundamentów Bazyliki św. Piotra i poświęcony został przez Jana Pawła II. Zespół sakralny wzniesiono według projektu krakowskich architektów. Symbolizuje on drogę Karola Wojtyły z Wadowic przez Kraków i katedrę Wawelską do Watykanu i Bazyliki św. Piotra. Wnętrze zaprojektowane na planie krzyża łacińskiego nawiązuje do wnętrza Bazyliki św. Piotra. Fasada kościoła zwieńczona łukiem przypominającym z perspektywy kopułę Bazyliki św. Piotra w Rzymie. Uroczystej konsekracji świątyni dokonał 14 sierpnia 1991 r. sam Jan Paweł II podczas swojej drugiej wizyty w Wadowicach.

Warto zobaczyć:

- figurę Matki Bożej Fatimskiej
- pomnik Jana Pawła II przed kościołem
- drogę krzyżową za kościołem

ST PETER THE APOSTLE'S CHURCH

I am grateful to God that I could consecrate a new sanctuary in Wadowice under the invocation of St Peter.

The church was constructed in the period 1986–1991 as a votive offering of gratitude to God for election Karol Wojtyła to head the Holy Seat and his miraculous survival after the attempt of assassination on St. Peter's Square in 1981. Embedding of the cornerstone under the church was also performed by the Metropolitan of Kraków, Cardinal Franciszek Macharski in 1988, on the tenth anniversary of John Paul II's pontificate. The cornerstone comes from the foundations of St. Peter's Basilica, and was consecrated by John Paul II. The sacral complex was erected according to the design of architects from Kraków. It symbolizes the trail of Karol Wojtyła from Wadowice, through Kraków and the Wawel Cathedral, to the Vatican and St. Peter's Basilica. The interior was designed on a Latin cross plan, and it refers to the interior of St. Peter's Basilica. The facade of the church is crowned with an arc, which in the perspective resembles the dome of St. Peter's Basilica in Rome. A solemn consecration of the temple on 14th August 1991 was performed by John Paul II himself during his second visit to Wadowice.

Worth seeing:

- the figure of Mother of God from Fatima
- the monument of John Paul II in front of the church
- stations of the Cross at the back of the church

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Msze święte / Masses:

W dni powszednie / Mondays through Fridays:
6.30, 7.00, 7.30, 18.00
W niedziele i święta / Sundays and holidays:
6.45, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00

Bilety / Tickets:

Wstęp wolny – wolne datki
Admission free – donations

Kontakt / Contact:

Kościół Św. Piotra Apostoła
Al. Matki Bożej Fatimskiej 90
34-100 Wadowice
+48 33 823 28 88
e-mail: t.kasperek@poczta.onet.pl
www.swpiotr.wadowice.pl

Koszary 12 pułku piechoty

The barracks of the 12th Infantry Regiment

BUDYNEK KOSZAR 12 PUŁKU PIECHOTY ZIEMI WADOWICKIEJ

Przy ulicy 3 Maja były koszary 12 Pułku Piechoty. Na 11 Listopada i na 3 maja były tutaj uroczystości na Rynku. Msza św. Polowa, potem defilada przed koszarami.

Dwupiętrowy budynek typowy dla dawnego austriackiego budownictwa koszarowego wzniesiono na planie prawie kwadratowego równoległoboku w 1827 r. dla stacjonujących w Wadowicach już od 1820 r. batalionów austriackiego 56. pułku piechoty, w którym później w większości służyli Polacy z Wadowic i okolicy. Od 1918 r. stacjonował tutaj 12 pułk piechoty Ziemi Wadowickiej, wstawiony w walkach o granice Rzeczypospolitej w latach 1918–1920 i w kampanii 1939 r. W 56 pułku armii austriackiej, a później w 12 pułku piechoty służył w latach 1900–1928 Karol Wojtyła senior, ojciec Jana Pawła II, a mały Lolek Wojtyła był uczestnikiem uroczystości patriotycznych i imprez organizowanych dla dzieci z rodzin wojskowych. Jest to jedyny w Polsce zabytek budownictwa militarnego tego typu.

THE BUILDING OF THE BARRACKS OF THE 12TH INFANTRY REGIMENT

In ulica 3 Maja there were barracks of the 12th Pedestrian Regiment. On the Independence Day and May-3rd-Constitution Day people used to celebrate on the Market. A field mass, then a parade in front of the barracks.

The two-storey building characteristic of the former Austrian barrack design was erected on the plan of almost a square parallelogram in 1827 for Austrian battalions of 56th Pedestrian Regiment stationing in Wadowice from 1820, which later on was manned mostly by Poles from Wadowice and surroundings. Since 1918, the 12th Pedestrian Regiment of Wadowice Earth had stationed here. The Regiment became famous for its combat for boundaries of the Republic of Poland in 1918–1920, and participation in the campaign of 1939. Karol Wojtyła senior, the father of John Paul II served first in the 56th Regiment of the Austrian Army and later, between 1900–1928, in the 12th Pedestrian Regiment. Small Lolek Wojtyła participated in patriotic ceremonies and events organized for children of military men. This is the only monument of military construction of this type in Poland.

Worth seeing:

- the monument of the Dead Soldiers of the 12th Pedestrian Regiment.

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Budynek nie jest udostępniany do zwiedzania.
The building is not available for visitors.

3 maja i 11 listopada pod pomnikiem Poległych Żołnierzy 12 Pułku Piechoty składane są wieńce i kwiaty.
On 11th November (the Independence Day) and 3rd May (the Constitution Day), people lay wreaths and flowers under the monument.

Adres / Address:

ul. Lwowska 40

Warto zobaczyć:

- Pomnik Poległych Żołnierzy 12 Pułku Piechoty

Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu

The Sisters of the Holy Family of Nazareth

ZGROMADZENIE SIÓSTR NAJŚWIĘTSZEJ RODZINY Z NAZARETU

Serdecznie wspominam wszystkie rodziny zakonne, które pełnią swoją posługę na ziemi wadowickiej, a więc Ojców Karmelitów na Górcie, Ojców Pallotynów, księży Pallotynów na Kopcu, Siostry Nazaretanki przy ulicy 3 Maja. Tam chodziłem jeszcze do ochronki.

Siostry Zgromadzenia Najświętszej Rodziny z Nazaretu przyjechały do Wadowic w 1894 r. Prowadziły w mieście rozległą działalność charytatywną i edukacyjną. W roku 1897 założyły Towarzystwo Pań Miłosierdzia im. Św. Wincentego a Paulo dla ubogich i chorych, a w niewielkim domku utworzyły przytułek dla sierot, tzw. ochronkę. W okresie międzywojennym mały Lolek Wojtyła uczestniczył w zajęciach i zabawach dla dzieci organizowanych przez siostry. W 1905 r. rozpoczęto budowę obecnego budynku, w którym w roku 1910 otwarto internat dla dziewcząt, a w 1913 r. oddano do użytku kaplicę. W domku byłej ochronki mieści się świetlica środowiskowa dla dzieci.

THE SISTERS OF THE HOLY FAMILY OF NAZARETH

I retain warm memories of all orders that serve on Wadowice land, namely the Carmelites on Górka, the Pallottine fathers, the Pallottine priests on Kopiec, the Sisters of the Holy Family of Nazareth at 3 Maja Street. It is where I used to attend 'ochronka', a charity day-room.

The Sisters of the Holy Family of Nazareth came to Wadowice in 1894. They contributed to the city life through their charity and educational activities. In 1897, they founded the Society of the Daughters of Charity of St. Vincent de Paulo for the poor and the sick, and in a modest little house they established a shelter for orphans, the so-called ochronka. In the inter-war period, small Lolek Wojtyła participated in classes and plays for children organized by the Daughters. In 1905 the construction of the present building started. In 1910 a girls' boarding school started operating here, and in 1913 the chapel opened for public. The building of the former 'ochronka' now houses an environmental common room for children.

PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Msze święte / Masses:

W dni powszednie / Mondays through Fridays: 6:30
soboty / Saturdays: 7:00
W niedziele i święta / Sundays and holidays: 7:30, 9:00

Budynek nie jest udostępniony do zwiedzania
The building is not available for visitors.

Kontakt / Contact:

Zgromadzenie Sióstr
Najświętszej Rodziny z Nazaretu
ul. Lwowska 31
34-100 Wadowice
+48 33 823 37 86

11

Dom Kultury

The Cultural Centre

DOM KULTURY / DAWNY GMACH „SOKOŁA”

Az gimnazjum chodziło się do „Sokoła”, na gimnastykę. Chodziło się także do „Sokoła” na przedstawienia. A na scenie wadowickiej sięgaliśmy po największe utwory klasyków poczynając od „Antygony”.

Obecny budynek został wzniesiony z wykorzystaniem konstrukcji dawnego gmachu Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Wadowickie gniazdo, czyli koło Towarzystwa powstało w 1887 r., a sokołnię zbudowano w roku 1889. Był to piętrowy budynek z salą ćwiczeń i salą teatralną, z bogato zdobionymi ornamentami ścianami szczytowymi, przykryty wysokim dwuspadowym dachem. Towarzystwo było jedną z najważniejszych organizacji patriotycznych w Wadowicach i prowadziło szeroko zakrojoną działalność kulturalną oraz sekcje sportowe: gimnastyczną, żywiarską, strzelecką i szermierczą. W okresie międzywojennym w budynku Sokoła organizowano imprezy i uroczystości patriotyczne oraz prowadzono zajęcia sportowe. W wielu przedstawieniach teatralnych, porankach szkolnych, uroczystościach miejskich i patriotycznych, a także w lekcjach wychowania fizycznego jako uczeń Szkoły Powszechnej i Gimnazjum uczestniczył tutaj Karol Wojtyła. Obecnie budynek jest siedzibą Wadowickiego Centrum Kultury.

Warto zobaczyć:

- pamiątkową tablicę na budynku
- cyfrowe kino 3D

THE CULTURAL CENTRE / FORMER BUILDING OF THE ‘SOKÓŁ’ SOCIETY

After classes in the Middle School finished, we used to go to ‘Sokół’ to exercise. ‘Sokół’ was also the place to go to see plays. In Wadowice we staged the greatest classical works, beginning with ‘Antigone’.

The present building was erected on the basis of the structure of the former building of the Polish Gymnastic Society „Sokół”. The nest, i.e. the division of the Society in Wadowice was established in 1887, and the sports hall was built in 1889. This was a two-storey edifice with a gym and a theatre hall, with rich gable walls ornamentations, covered with a high pitched roof. The Society was one of the most important patriotic organizations in Wadowice and conducted a variety of cultural and sports activities: gymnastics, ice-skating, shooting and fencing. In the inter-war period, the building of Sokół hosted patriotic ceremonies and events, and was the place where sports classes were organised. Karol Wojtyła took part in many plays, school matinees, municipal and patriotic ceremonies and physical education classes as a student of the Common School and the Middle School. Currently the building is the seat of Wadowice Cultural Centre

Worth seeing:

- the commemorative plaque on the building
- digital 3D cinema

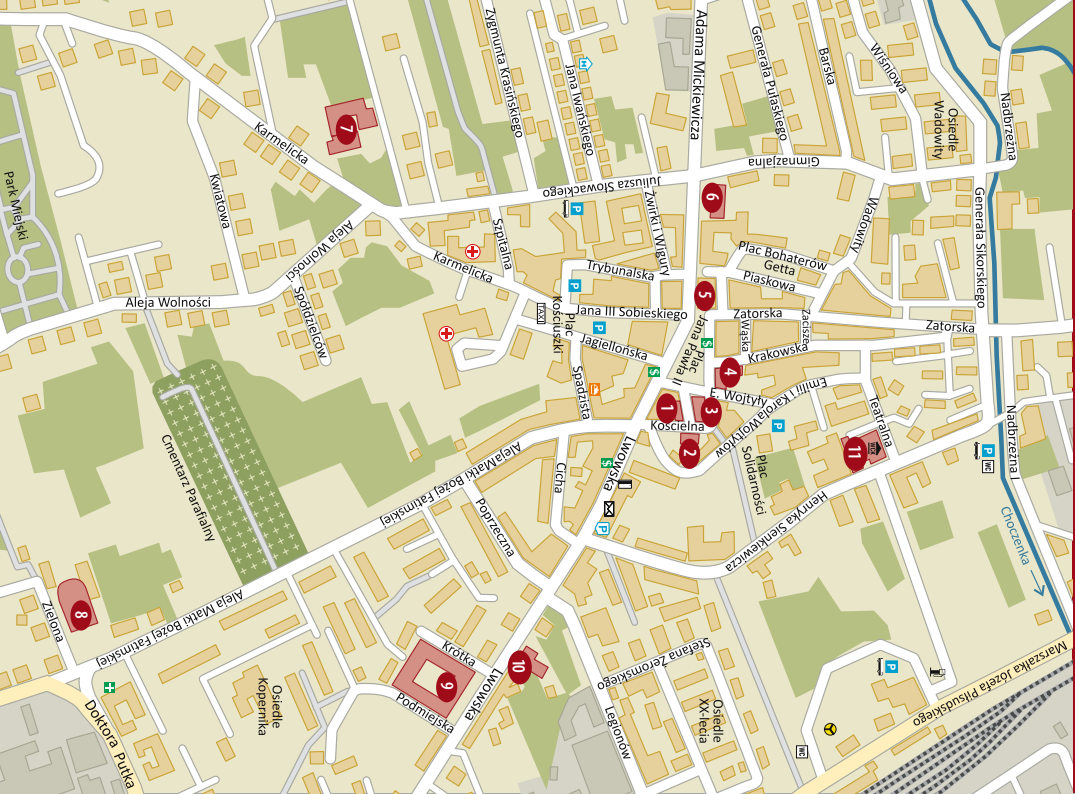
PRAKTYCZNE INFORMACJE USEFUL INFORMATION

Najważniejsze imprezy WCK / Major events of the Centre:

- „Wadowickie Spotkania Teatralne”
/ ‘Theatrical Meetings of Wadowice’
- „Po Pace” – przegląd kabaretowy
/ ‘Po Pace’ – stand-up comedy groups review
- „Art Akcja” – festiwal sztuki ulicznej
/ ‘Art Akcja’ – street art festival
- „Reggae Most” / Reggae Most

Kontakt / Contact:

Wadowickie Centrum Kultury
ul. Teatralna 1
34-100 Wadowice
+48 33 823 31 56
e-mail: centrum@wck.wadowice.pl
www.wck.wadowice.pl

Projekt
współfinansowany
ze środków
Województwa
Małopolskiego

Wydawca:
Wadowickie
Centrum
Kultury
m. M. Wadowice

Opracowanie:
Informacja turystyczna
ul. Kościelna 4,
34-500 Wadowice
www.it.wadowice.pl
biuro@it.wadowice.pl

Projekt graficzny:
Małgorzata Grafikon
Druk:
Grafikon
Jakościowiec 324,
34-500 Wadowice
tel. 093 873 46 20
fax 093 873 46 22
biuro@grafikon.com.pl
www.grafikon.pl